

Mál nr. 36/2014**M
og
váttryggingafélagið X v/ sjúklingatryggingar tannlæknis.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna tannréttingarmeðferðar.****Gögn.**

18. Málskot, móttakið 31.1.2014, ásamt fylgigögnum.
19. Bréf X, dags. 24.2.2014, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Af því sem ráða má af gögnum málsins mun M í lok árs 2004 hafa byrjað tannréttingarmeðferð hjá V, tannlækni og sérfræðingi í tannréttingum. Í upphafi meðferðarinnar var M sagður vera með „djúpt bit og retroklineraðar tennur sem halla innávið, cl II bitskekkju sem þýðir að tannboginn í efri var framar en tannboginn í neðri. Tannvöntun á 2 forjöxlum í neðri kjálka og því voru bil þar.“ Þá má ráða að í meðferðinni hafi V dregið tvær tennur, sem nefndar eru „fyrstu forjaxlar“ eða „tennur 14 og 24“, úr efri kjálka M. Er komið var fram á árið 2008 mun M hafa að einhverju leyti hafa verið orðinn ósáttur með gang meðferðarinnar og í apríl það ár er skráð í sjúkraskrá: „Sj. eitthvað ósáttur, finnst tennurnar í neðri vera innarlega.“ Í febrúar 2009 virðist svo nýr tannlæknir, sem starfar á sömu tannlæknastofu og V, hafa tekið yfir meðferðina. Var M til meðferðar hjá þeim tannlækni a.m.k. fram á árið 2011 að því er ráða má af málgögnum. Í sjúkraskýrslu 24.3.2011 segir svo: „Farið yfir að bitið er gott en loka þarf bilum með krónum á 5+5, 6+6, sj gat ekki sætt sig við að fá framtennur í efri innar og ofar og því þurfti að skilja eftir bil.“

V hefur í gildi sjúklingatryggingu hjá X. Með bréfi 11.7.2011 til X kveður M að V hafi fjarlægt tvær tennur úr gómi sínum og eftirmeðferð vegna þessa tanndráttar hafi að hámarki átt að taka tvö til tvö og hálf tennur en hafi er bréfið var ritað staðið yfir í um sex ár. Sé ljóst að vegna sjúklingatryggingaraburðarins hjá V þurfi að smíða upp í M sex tennur í stað þeirra tveggja sem teknar voru. Einnig hafi V gert ítrekuð mistök við eftirmeðferð tanndráttarins. Hafi M orðið fyrir alvarlegum afleiðingum við meðferð V. Var þess óskað að X tæki m.a. afstöðu til bóta úr sjúklingatryggingu V á grundvelli þeirra gagna sem fylgdu með bréfinu.

X og M leituðu sameiginlega álits A, tannlæknis og sérfræðings í tannréttingum, á tilteknum atriðum er lutu að meðferð þeirri sem M fékk hjá V. Af beiðninni verður ráðið að þess sé óskað að álitid taki til þeirrar meðferðar sem fór fram á árunum 2005 til 2011. Í greinargerð A kemur fram að smíði á fjórum tönnum í efri gómi til að fylla upp í bil sé afleiðing af tannréttingunni og meðferðin hafi verið innan eðlilegra marka, en það að ekki yrði meiri „mesialfærsla“ á jöxlum við lagfæringu á framtönnum hafi verið óvænt aukaáhrif af meðferðinni. Þá telur A að minnka hefði mátt verulega það tjón sem M telur sig hafa orðið fyrir með því að „setja fljótlega innplönt í neðri góm og bráðabirgðatennur á þá planta.“ Það sé hins vegar réttmæt athugasemd hjá meðferðaraðilum „að fylling í 16 var ekki af fullri stærð og vegna rótfyllingar þá var þörf á krónu þar hvort sem var og forjaxlar voru mjóslegnir, þannig að e.t.v. hefði þurft að breikka þær eitthvað með fyllingum. Einnig hefði mátt bjóða upp á gómplanta með beinfestu til að toga í jaxla fram á við. Sú færsla hefði getað átt sér stað án samvinnu við sjúkling að mestu leyti.“

Meðferðin hafi verið innan eðlilegra marka, en of seint hafi verið brugðist við að loka útdráttarbilum og í þessu tilfelli hefði þurft sértæka lausn til að það hefði tekist, en ekki komi fram í sjúkraskýrslu hvort slíkt hafi verið boðið. Einnig kemur fram í greinargerð A að til að laga mætti þau bitvandamál sem M bjó við hafi verið nauðsynlegt að breyta framtannabiti til að koma „innplöntum“ niður í neðri góm. Sú meðferð hafi tekist með ágætum en því hafi fylgt sá aukakvilli að ekki hafi tekist að loka bilum í efri gömi á jaxlasvæði með þeirri meðferðartækni sem notuð var. Ennfremur er þess getið í greinargerð A að ástand það sem M rekur til tannréttingarmedferðarinnar sem framkvæmd var á árunum 2005-2011 sé sjaldgæft en komi fyrir.

X hefur hafnað bótaskyldu.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 1. gr. laga um sjúklingatryggingu nr. 111/2000 eiga rétt til bóta samkvæmt lögnum þeir sjúklingar, sbr. 2. gr. laga um réttindi sjúklinga, sem verða fyrir líkamlegu eða geðrænu tjóni hér á landi í tengslum við rannsókn eða sjúkdómsmeðferð m.a. hjá sjálfstætt starfandi heilbrigðisstarfsmanni sem hlotið hefur löggildingu til starfans. Í 2. gr. laganna eru í fjórum tölulíðum talin upp þau atvik sem leitt geta til bóta úr sjúklingatryggingu án tillits til þess hvort einhver ber skaðabótaábyrgð samkvæmt reglum skaðabótaréttarins, enda megi að öllum líkindum rekja tjónið til umræddra atvika. Í málskoti kveður M að bótaskylda hafi stofnast á grundvelli 1., 3. og 4. tölul. 2. gr. laganna.

Í gögnum málsins eru það einkum sjúkraskýrslur og greinargerð A sem helst varpa ljósi á læknismeðferðina, gang hennar og þær aðgerðir sem M gekkst undir hjá V meðan á meðferðinni stóð. Af þessum gögnum, einum og sér, er örðugt að átta sig á hvað beinlínis hafi farið úrskeiðis í meðferðinni og í hverju tjón M kann að vera fólgið. Þá má ráða af gögnum málsins að M hafi sjálfviljugur horfið úr meðferðinni hjá V í febrúar 2009 áður en henni var lokið og fengið annan tannlækni á sömu tannlæknastofu til að halda meðferðinni áfram. Samkvæmt fyrirliggjandi vátryggingarskírteini var í gildi sjúklingatrygging fyrir V hjá X en ekki fyrir þann tannlækni sem síðar tók við meðferðinni. Kemur því einungis til skoðunar hvort atvik hafi orðið á því tímabili sem M var til meðferðar hjá V, þ.e. á tímabilinu frá desember 2004 til 6. febrúar 2009, sem leitt geti til bótaskyldu úr sjúklingatryggingunni.

Samkvæmt 1. tölul. skal greiða bætur ef ætla má að komast hefði mátt hjá tjóni ef rannsókn eða meðferð við þær aðstæður sem um ræðir hefði verið hagað eins vel og unnt hefði verið og í samræmi við þekkingu og reynslu á viðkomandi sviði. Ekkert í málgögnum gefur til kynna að meðferð sú sem M fékk hjá V hafi ekki verið hagað eins vel og unnt var í samræmi við þekkingu og reynslu á sviði tannréttinga. Getur því ekki komið til greiðslu bóta á grundvelli þessa tölulíðar.

Bætur skal greiða ef mat sem síðar er gert leiðir í ljós að komast hefði mátt hjá tjóni með því að beita annarri meðferðaraðferð eða tækni sem vöð var á og hefði frá læknisfræðilegu sjónarmiði gert sama gagn við meðferð sjúklings, sbr. 2. tölul. Í greinargerð sinni getur A þess að hann telji að hægt hefði verið að minnka skaðann verulega með annarri meðferðaraðferð sem hann tilgreinir, en getur jafnframt ástands á tilteknum tönnum sem virðist geta haft áhrif á árangur þeirrar aðferðar þótt það sé ekki tekið fram berum orðum. Hvað sem því líður verður ekki ráðið með skýrum hætti af greinargerð A að komist hefði verið hjá tjóni þótt beitt hefði verið annarri

meðferðaraðferð eða tækni. Bætur verða af þeim sökum ekki reistar á þessum tölulið 2. gr. laganna.

Samkvæmt 4. tölul. stofnast bótaskylda ef tjón hlýst af meðferð og tjónið er af sýkingu eða öðrum fylgikvilla sem er meiri en svo að sanngjarnt sé að sjúklingur þoli það bótalaust. Er í ákvæði þessu tilgreind nánar atriði sem líta ber til þegar metið er hvort bótaskilyrðum sé fullnægt. Ekki verður ráðið af greinargerð A eða öðrum gögnum málsins að M búi við fylgikvilla af völdum meðferðarinnar hjá V sem séu meiri en svo að sanngjarnt sé að hann þoli þá bótalaust. Þegar af þeirri ástæðu geta bætur samkvæmt þessum tölulið ekki komið til álita.

Að öllu framangreindu virtu verður ekki talið að fullnægt sé skilyrðum fyrir greiðslu bóta úr sjúklingatryggingu V hjá X.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr sjúklingatryggingu V hjá X.

Reykjavík, 18. mars 2014.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.